

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Добрин Христов Канев, НБУ, Политически науки (3.3)

по дисертацията на тема **„Публичният интерес в управлението на местно ниво“**

за присъждане на научна степен „доктор на науките”, професионално направление 3.3. Политически науки

на **Милена Христова Стефанова**

Дисертацията на Милена Стефанова „Публичният интерес в управлението на местно ниво“ е мащабно и цялостно изследване на съществени проблеми на местната политика в България,. Става дума за сериозен научен труд, резултат от дългогодишна изследователска работа на неговата авторка, за едно завършено, задълбочено и самостоятелно изследване с неоспорими качества, което отговаря във всички свои аспекти на високите научни критерии, поставени пред една дисертация на равнище „доктор на науките“.

Заложеният в центъра на дисертационния труд проблем за публичния интерес и неговата защита (в случая на местно ниво) е ключов въпрос за политическата мисъл в продължение на векове. В наши дни той запазва своята значимост и от гледна точка на тенденциите към ерозия на демократичната политическа система в резултат, освен на други фактори, и на водени политики, отклоняващи се от публичния интерес.

Стремешът на авторката да оценява местни политики с оглед на защита на публичния интерес е амбициозна изследователска цел, която изисква най-напред „снижаване“ на абстрактността при определяне на публичния интерес и свързаните с него въпроси, за да се разкрият надеждни пътища за измерване и оценка на процесите, действията и резултатите в това отношение (вж. с. 51). След като е постигнала това чрез третиране на публичния интерес като съвкупност от множество измерения, очертани от отговорите на няколко ключови въпроса, Милена Стефанова разкрива основните характеристики на управлението на местно ниво в България, където ще се търси защитата на така дефинирания публичен интерес. Следва определяне на критерии, с помощта на които може да се оцени работата на местните администратори и на политиците в защита на публичния интерес – едно от

установените преди това измерения на публичния интерес. След критичен анализ на прилагани досега подобни методики, Стефанова посочва техните недостатъци, като в последна сметка обосновава избора си в полза на концепцията за доброто управление като най-подходящата за оценката на действията на политици и администратори. Оттам авторката извлича пет принципа, които служат за своеобразни критерии при оценка на местните политики в сферата им на компетентност. На основата на операционализация на тези принципи е изградена и собствената методика за оценка на дейността на местните власти и администрация в полза на публичния интерес. Тази методика в последна сметка е верифицирана за извадка от българските общини за защита на публичния интерес в областта на управление и разпореждане с общинската собственост. Това е дало възможност на авторката да направи анализ на съществуващите правила и практики в това отношение и да направи обоснована оценка от гледна точка на съответствието им с публичния интерес.

Тези три основни стъпки на изследването – първо, задълбочен и цялостен анализ на публичния интерес с цел дефиниране с възможност операционализиране; второ, изследване на управлението на местно ниво от гледна точка на защита на публичния интерес, и трето, създаване на базата на критична оценка на различни методики за оценка на дейността на местните власти за защита на публичния интерес на собствен модел и верификация на този модел – структурират като отделни глави цялото изследване и му придават логическа сила и завършеност.

Несъмнените качества на дисертационния труд са постигнати и благодарение на адекватно избраните и успешно приложени разнообразни *методологически подходи*. В първата глава проличава умението на авторката да анализира критично значителна по количеството си теоретична литература от различни социални науки, да дефинира важни за работата ѝ понятия и да залага надеждна теоретична база за следващите си аналитични стъпки. По-специално може да се подчертае подхода ѝ към споменатото вече ново дефиниране на понятието „публичен интерес“. Във втора глава е представен „случаят“ местно управление (в България), в която проличава дългогодишното натрупване и солидни знания на авторката, влезли в действие през перспективата на темата защита на публичния интерес на това политическо равнище. В трета глава Милена Стефанова използва различни методологически подходи с оглед на спецификата на проблема и на търсените

изследователски резултати. Можем да открием документен анализ, сравнителен подход, клъстърен анализ, многомерно скалиране и др. Централно място тук заема, разбира се, разработването, както и верифицирането на нова методика за оценка на дейността на местните власти в защита на публичния интерес. Тя се базира на извлечени с оглед на спецификата на местната власт пет принципа на добро управление, които след това са операционализирани, така че да могат да бъдат прилагани и към всяка сфера на компетентност на местните власти, и към важната от гледна точка на изследователската цел дейност по управлението и разпореждането с общинската собственост.

Авторката несъмнено е подхождала в тази част на работата си професионално и с прецизност, което осигурява необходимата надеждност и валидност на получените резултати.

Това се потвърждава и от огромното количество първични *източници*, които са проучени в работата - данни за резултатите от местните избори в България в периода 1999-2015 година, доклади на Сметната палата, нормативни документи от централно и местно ниво, стратегически и програмни документи от европейско, централно и местно ниво, данни от общински бюджети, протоколи от заседания на общински съвети и други.

Всичко посочено дотук доказва, че в дисертационния текст се съдържат редица нови идеи, подкрепени с необходимите емпирични доказателства, и че са налице сериозни приноси в изследването на проблемите на местното управление. Това се отнася до самата методика, както и до резултатите, получени от нейното прилагане. Потвърждението или отхвърлянето на формулираните хипотеза и съпътстващи хипотези са добре аргументирани и потвърдени от изследването. Става дума за проучването, направено от авторката, по индикаторите от операционализацията на фактическото състояние в 19 български общини по управлението на и разпореждането с общинската собственост в периода 2015-2016 година. По-специално, авторката убедително е доказала хипотезите за доминацията на кмета и на общинската администрация в местното управление, както и за дефицита на регулации на централно и местно ниво по отношение на гражданското участие в управлението на и разпореждането с общинска собственост. Същевременно е отхвърлена хипотезата, че наличието на структурирано мнозинство в общинския съвет оказва влияние върху работата на местните власти в защита на публичния интерес.

Трябва да се подчертае, че дисертационното изследване си поставя и сериозни научно-приложни цели, които също са реализирани. Открити са например проблеми и дефицити както в законодателството, така и в практиката и са търсени адекватни решения. Такива са случаите с управлението и разпореждането с общинската собственост, с нормативната уредба на местните референдуми и др. Предложените от авторката решения несъмнено биха довели до важни подобрения в тези сфери.

Писменият текст се отличава с академичния си стил. Много ценни са четирidesетте таблици и няколко графики в текста, които онагледяват получените резултати от изследването, както и приложенията, в които можем да открием конкретните оценки за всяка една от изследваните в работата общини.

В края бих искал да потвърдя, че трудът отговаря и на формалните изисквания за подобен род изследователски продукт, заложен в съответните законови и други нормативни документи. Авторефератът отразява адекватно съдържанието на дисертацията. Самооценката на приносите има своите основания. Налице са и множество публикации по темата на доктората.

В опита си да обобща тези постижения на дисертационния труд, бих казал, че на вниманието ни е представено едно цялостно и богато в съдържанието си изследване, в което авторката се е доказала като сериозна изследователка, която отлично познава своето научно поле, която владее и успешно прилага съвременните методи на анализ, която е извела от анализа си предложения за политическо действие. То несъмнено представлява принос в изследването на значими за настоящето и бъдещето на българската демократична политическа система проблеми. Всичко това ми дава необходимите основания, за да изразя в становището си категорична подкрепа за присъждането на научната степен „доктор на науките” в научно направление „Политически науки“ на Милена Христова Стефанова.

София, 1 март 2019 г.

доц д-р Добрин Канев